

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

załącznik do Programu Wychowawczo - Profilaktycznego

przyjęte uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 2 lutego 2016 roku

Spis procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych:

- 1) przejawiania wulgarnego słownictwa,
- 2) wagarowania,
- 3) samowolnego opuszczania szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych,
- 4) stosowania przemocy fizycznej lub psychicznej,
- 5) używania substancji szkodliwych dla zdrowia,
- 6) podejrzenia, że uczeń w szkole jest pod wpływem środków odurzających,
- 7) podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje mogące być środkami psychoaktywnymi,
- 8) znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk lub dopalacza,
- 9) postępowania wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole,
- 10) usiłowanie popełnienia samobójstwa lub czynu samobójczego,
- 11) śmierci samobójczej ucznia na terenie szkoły lub poza nią,
- 12) popełnienia czynu karalnego,
- 13) zagrożenia podłożenia ładunku wybuchowego lub telefonicznego po odebraniu zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego na terenie szkoły lub w jej okolicach,
- 14) wybuchu pożaru lub podłożenia ognia (procedura uzupełniona),
- 15) kontaktu z mediami w sytuacji kryzysowej,
- 16) wystąpienia agresywnego zachowania rodzica lub agresywnego zachowania ucznia,
- 17) oświadczenie pracownika Szkoły Podstawowej nr 22 im. Agaty Mróz w Sosnowcu potwierdzające przeszkolenie w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych:

Wulgarne słownictwo - gdy nauczyciel jest świadkiem używania przez ucznia wulgarnego słownictwa ma bezwzględny obowiązek zareagowania.

Wówczas:

1. Sam przeprowadza rozmowę z uczniem (pouczenie).

2. Wpisuje informację dla rodziców do segregatora, indeksu lub zeszytu korespondencji.
3. Powiadamia wychowawcę klasy. Jeżeli świadkiem stosowania wulgarnego słownictwa jest pracownik obsługi, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, który wpisuje informację dla rodziców do dziennika.

W przypadku powtarzających się zachowań wychowawca:

- a) Przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia i sporządza krótką notatkę z przeprowadzonej rozmowy,
- b) Powiadamia dyrektora, który udziela uczniowi upomnienia lub podejmuje inne kroki przewidziane w Statucie Szkoły.

Wagary - w sytuacji, gdy wychowawca lub nauczyciel podejrzewa, że uczeń jest nieobecny w szkole z powodu wagarowania:

1. Nauczyciel natychmiast kontaktuje się z wychowawcą.
2. Wychowawca natychmiast kontaktuje się z rodzicem lub opiekunem dziecka.
3. Jeżeli podejrzenia się potwierdziły, po przyśściu ucznia do szkoły przeprowadza z nim rozmowę wychowawczą.
4. Zgłasza tę sprawę dyrektorowi (wicedyrektorowi), który przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą, spisuje kontrakt lub podejmuje inne środki oddziaływania wychowawczego.
5. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje upomnienie dyrektora na forum klasy lub szkoły.
6. Jeżeli ww. działania są nieskuteczne, uczeń otrzymuje naganę dyrektora na forum klasy lub szkoły.
7. Jeżeli uczeń nadal uporczywie wagaruje dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenie występowania demoralizacji.

Samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych:

1. Pracownik szkoły, który stwierdził, że uczeń samowolnie opuścił teren szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy, a jeżeli ten jest nieobecny dyrektorowi (wicedyrektorowi) szkoły.
2. Uczeń otrzymuje uwagę w zeszycie obserwacji.
3. Ww. osoby niezwłocznie zawiadamiają rodziców i umawiają się na rozmowę.
4. Z uczniem przeprowadzana jest rozmowa ostrzegawcza w obecności rodzica.
5. Jeżeli podobna sytuacja powtórzy się uczeń otrzymuje upomnienie, a następnie naganę dyrektora.
6. Jeżeli uczeń nadal uporczywie opuszcza szkołę w czasie lekcji dyrektor zgłasza ten fakt do Sądu Rodzinnego i Nieletnich z uwagi na zagrożenia demoralizacją.

Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej:

1. Nauczyciel, pracownik szkoły, który jest świadkiem stosowania przemocy ma obowiązek zareagować w celu zabezpieczenia przed dalszymi zachowaniami agresywnymi.
2. Nauczyciel, pracownik szkoły zgłasza ten fakt wychowawcy klasy lub pedagogowi szkolnemu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem i powiadamia o tym jego rodziców.
4. Wychowawca, jeżeli uzna to za stosowne, zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły.
5. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji lub gdy akty te powtarzają się nauczyciel lub wychowawca bądź pedagog sporządza notatkę opisującą całe zdarzenie.
6. Wychowawca natychmiast powiadamia rodziców sprawcy i poszkodowanego pisemnie lub telefonicznie i odnotowuje ten fakt w dokumentacji, w dzienniku.
7. Uczeń przejawiający powtarzające się zachowania agresywne otrzymuje naganę wychowawcy, a w poważniejszych przypadkach naganę dyrektora lub inną karę przewidzianą w procedurach postępowania w sytuacjach zagrożenia dzieci przestępczością i demoralizacją opisanych w Statucie Szkoły.
8. W szczególnych przypadkach powtarzających się aktów agresji lub w przypadkach szczególnie drastycznych, dyrektor szkoły zgłasza te fakty policji lub Miejskiemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Używanie substancji szkodliwych dla zdrowia:

1. W przypadku zauważenia przyjmowania przez ucznia leków:
 - a) nauczyciel pyta ucznia i sprawdza, co to za lek; a w przypadku nieznajomości leku zapisuje jego nazwę i podaje ją wychowawcy, pedagogowi lub dyrektorowi,
 - b) wychowawca w przypadku wątpliwości ma obowiązek skontaktować się z rodzicami ucznia, czy lek jest przyjmowany za ich wiedzą i zgodnie z zaleceniami lekarza, w uzasadnionych przypadkach zatrzymuje lek do czasu kontaktu z rodzicami.
2. Nauczyciel, który znajdzie leki lub inne substancje niebezpieczne dla zdrowia ma obowiązek zabezpieczyć je i zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły.
3. Pracownik szkoły, który był świadkiem lub dowiedział się o używaniu przez ucznia tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych lub narkotyków powiadamia niezwłocznie wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora.
4. Wychowawca, pedagog lub dyrektor przeprowadza rozmowę z uczniem i zaprasza rodzica.

5. Uczeń i rodzic są powiadamiani o konsekwencjach takiego zachowania (zgodnie ze statutem i regulaminami Szkoły Podstawowej nr 22).
6. W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły narkotyków lub innych środków psychoaktywnych dyrektor zawiadamia policję.
7. Za używanie substancji psychoaktywnych uczeń otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
8. Jeżeli sytuacje używania szkodliwych substancji powtarzają się, dyrektor:
 - a) rozpoczyna procedurę zmierzającą do usunięcia ucznia ze szkoły,
 - b) zgłasza problem zagrożenia demoralizacją do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
9. W razie potrzeby psycholog lub pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy poradni specjalistycznych i placówek terapeutycznych.

Podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia:

1. Pracownik szkoły powiadamia wychowawcę, pedagoga lub dyrektora.
2. Uczeń pod opieką osoby dorosłej jest odizolowany od reszty uczniów.
3. W razie potrzeby wychowawca wzywa pomoc medyczną.
4. Wychowawca, pedagog lub dyrektor wzywa rodzica i zobowiązuje go do odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca sporządza notatkę zawierającą między innymi: czas, miejsce, opis sytuacji, listę świadków.
6. W sytuacji, gdy rodzic odmawia odebrania dziecka lub nie ma z nim kontaktu dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji.
7. W sytuacji, gdy uczeń zaprzecza, że jest pod wpływem substancji odurzającej lub uzależniającej dyrektor szkoły ma prawo wezwać policję w celu sprawdzenia jego stanu trzeźwości.
8. Uczeń, który w szkole przebywał w stanie odurzenia otrzymuje co najmniej naganę dyrektora szkoły.
9. W razie potrzeby psycholog lub pedagog szkolny udostępnia rodzicom adresy placówek specjalistycznych.

Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka i kieszeni (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie przeszukiwać ucznia).
2. Nauczyciel informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga i dyrekcję szkoły.

3. Wychowawca wzywa rodziców do natychmiastowego stawiennictwa.
4. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka i kieszeni, dyrektor szkoły wzywa policję.
5. Jeżeli uczeń dobrowolnie odda substancję, nauczyciel zabezpiecza ją i przekazuje bezzwłocznie w ręce policji, która wszczyna postępowanie wyjaśniające.
6. Nauczyciel sporządza notatkę i przekazuje ją dyrektorowi.
7. Uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ucznia ze szkoły.

Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyki - w przypadku znalezienia substancji przypominającej narkotyki pracownik szkoły powinien:

1. Zabezpieczyć tę substancję, uniemożliwić dostęp uczniom do niej.
2. Powiadomić o tym zdarzeniu dyrektora szkoły i przekazać substancję dyrektorowi szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję.
4. Po przyjeździe policji pracownik udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
5. Sporządza notatkę zawierającą między innymi: czas zajścia znalezienia, miejsce, opis sytuacji, świadków.

Postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole:

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy. Pracownik Szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia lub był jego świadkiem:
 - a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, tzn. sprowadza fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy,
 - b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia,
 - c) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – przywołuje innego nauczyciela np. uczącego w najbliższej sali i prosi o nadzór nad swoimi uczniami.
2. Nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji rodziców i dyrektora (wicedyrektora) szkoły. O każdym wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
 - a) potrzebę wezwania pogotowia,
 - b) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica,

- c) godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Dziecko musi zostać odebrane przez rodzica, a dopóki rodzic się nie zgłosi, opiekę nad dzieckiem sprawuje wychowawca (nauczyciel). Nie można dziecka, które uległo lekkiemu wypadkowi wypuścić samego ze szkoły, nawet, gdy skończyło lekcje. Uczeń (przy lekkich przypadkach) może pozostać w szkole tylko na wyraźne życzenie rodzica.
3. Nauczyciel wyjaśnia okoliczności wypadku. Wychowawca (pracownik szkoły) ustala jak najbardziej szczegółowo okoliczności wypadku i sporządza notatkę zawierającą między innymi: czas zajścia wypadku, miejsce, opis sytuacji, świadków.
4. Nauczyciel dba o kontakt z rodzicami poszkodowanego dziecka, w celu wyjaśnienia przyczyn wypadku i poznania stanu zdrowia dziecka.
5. Postępowanie dyrektora:
- a) w każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe,
 - b) o każdym groźnym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracujący ze szkołą pracownika służby BHP,
 - c) o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zgłasza niezwłocznie zawiadomienie do prokuratury, Sądu Rodzinnego i kuratora oświaty,
 - d) o wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego,
 - e) jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy,
 - f) jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki (opiekun grupy) i odpowiada za nie,
 - g) dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków.

Usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego

- kontakt, komunikacja i wsparcie:

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu popełnienia samobójstwa ucznia (w szkole lub poza szkołą) natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem.
2. Następnie zawiadamia niezwłocznie dyrekcję szkoły.
3. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:
 - a) stałą obecność z uczniem osoby dorosłej,

- b) udzielenie w razie potrzeby pierwszej pomocy,
 - c) zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego, ewentualnie policji,
 - d) izolację ucznia od grupy rówieśniczej.
4. Dyrektor szkoły:
- a) zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji,
 - b) przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.
5. Następnie Dyrektor koordynuje:
- a) powołanie Doraźnego Zespołu Kryzysowego do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych,
 - b) zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej (lista w procedurze postępowania w sytuacjach kryzysowych),
 - c) interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia prowadzoną przez: psychologa szkolnego, pedagoga lub psychologa z Publicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (ewentualnie z Poradni Zdrowia Psychicznego) lub inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie szkół placówek oświatowych – w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu,
 - d) spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:
 - a. poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,
 - b. pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego,
 - c. diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.
6. Dyrektor szkoły zapewnia realizację planu zapobiegania ostrym sytuacjom kryzysowym:
- a) wspieranie ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez pomoc w uzyskaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),
 - b) realizowanie zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem,
 - c) opracowania i wdrażania na terenie szkoły strategii zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:
 - a. rozpoznanie uczniów z zaburzeniami zachowania o głębszym charakterze i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,
 - b. nawiązanie kontaktu z rówieśnikami ucznia,

- c. zmniejszenie ich trudnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,
- d. zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach lub w zmianie zachowania niewerbalnego wcześniej rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,
- e. pomaganie w nauce uczniom z trudnościami w nauce,
- f. zwracanie uwagi na przypadki wagarowania i częstych absencji w szkole,
- g. eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,
- h. ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa na terenie szkoły,
- i. podjęcie działań, w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły zmniejszających stres zawodowy.

Śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią:

1. W każdym przypadku wykrycia próby samobójczej na terenie szkoły:
 - a) pracownik, który pierwszy dotrze na miejsce zdarzenia:
 - a. udziela pierwszej pomocy niemedycznej,
 - b. informuje innego pracownika szkoły celem powiadomienia dyrekcji,
 - c. pozostaje w miejscu zdarzenia do przybycia właściwych służb,
 - d. dyrekcja zapewnia obecność drugiego pracownika celem izolacji miejsca zdarzenia oraz pomocy w prowadzeniu pierwszej pomocy,
 - b) dyrektor szkoły:
 - a. niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji próby samobójczej lub śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z:
 - służbami medycznymi,
 - rodzicami,
 - policją, prokuraturą,
 - organem nadzoru pedagogicznego,
 - c) organizuje i udziela niezbędnej pomocy służbom ratowniczym i policji,
 - d) podejmuje decyzje o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu,
 - e) organizuje interwencję grupową lub indywidualną dla uczniów i nauczycieli.
2. Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:
 - a) powiadamia nadzór pedagogiczny,
 - b) organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

Popelnienie czynu karalnego - w przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły:

1. Informuje dyrektora szkoły.
2. Sporządza notatkę opisującą zdarzenie.
3. Dyrektor szkoły wzywa policję i zawiadamia rodziców.
4. Dyrektor szkoły zabezpiecza do czasu przyjazdu policji wszystkie przedmioty związane z popełnionym czynem.
5. Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie.
6. Sprawca czynu karalnego oprócz sankcji prawnych otrzymuje naganę dyrektora szkoły lub dyrektor rozpoczyna procedurę usunięcia ze szkoły.

W przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego:

1. Należy natychmiast powiadomić dyrekcję szkoły.
2. Dyrektor podejmuje decyzję o:
 - a) powiadomieniu policji – 112, 997,
 - b) przerwaniu lekcji,
 - c) przeprowadzeniu ewakuacji uczniów,
 - d) zabezpieczeniu dokumentów.
3. Uczniom i pracownikom szkoły nie wolno dotykać przedmiotów, urządzeń, które budzą podejrzenie.
4. Należy zachować spokój nie dopuścić do paniki.
5. Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.

Wybuchu pożaru lub podłożenia ognia (procedura uzupełniona) - osoba, która zauważyła pożar:

1. Powiadamia i ostrzega o pożarze w każdy dostępny sposób a w szczególności sygnałem dźwiękowym trzy długie dzwonki.
2. Należy niezwłocznie powiadomić:
 - a) Państwową Straż Pożarną 998, 112,
3. Należy zawiadomić dyrekcję szkoły.
4. Przeprowadza się natychmiastową ewakuację.
5. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ewakuacji kieruje dyrektor szkoły. Zasady ewakuacji osób z obiektu zagrożonego:
 - a) decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły lub osoba kierująca akcją,

- b) dyrektor szkoły zabezpiecza dokumenty szkolne,
- c) okna w opuszczanych salach zostają zamknięte,
- d) drzwi sal zostają zamknięte,
- e) w przypadku ewakuacji podczas lekcji uczniowie ewakuują się zgodnie z zajmowanymi klasami, w przypadku przebywania na przerwie nauczyciele i uczniowie udają się do klasy w której ma się odbywać następna lekcja,
- f) nauczyciele uczestniczący w ewakuacji liczą dzieci, sprawdzają czy wszyscy uczniowie opuścili ewakuowane pomieszczenie,
- g) nauczyciele uczestniczący w ewakuacji zabierają na miejsce zbiórki z ewakuowanej klasy dzienniki,
- h) ewakuację prowadzi się w sposób zorganizowany, według opracowanych i oznaczonych dróg ewakuacyjnych,
- i) w czasie ewakuacji nauczyciele ucący w poszczególnych salach lekcyjnych, zapewniają właściwą organizację ruchu, nie dopuszczają do wybuchu paniki,
- j) miejscem zbiórki uczniów jest boisko szkolne.

Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej - osoba, do której zwracają się przedstawiciele mediów:

1. Nauczyciel nieupoważniony przez dyrektora nie udziela informacji.
2. Zawiadamia niezwłocznie dyrektora.
3. Kieruje przedstawiciela mediów do dyrektora.
4. Dyrektor udziela niezbędnych informacji.
5. W szczególnych przypadkach dyrektor udziela pełnomocnictwa wybranym osobom do udzielania informacji mediom.

Agresywne zachowanie rodzica - gdy nauczyciel jest świadkiem używania agresywnego zachowania osoby dorosłej wobec ucznia ma bezwzględny obowiązek zareagowania. Nauczyciel:

1. Zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi przez np.: stanięcie między uczniem, a osobą dorosłą, odizolowanie ucznia od agresywnej osoby dorosłej, doprowadzenie do opuszczenia przez osobę dorosłą pomieszczenia, w którym się znajdują.
2. Próbuje uspokoić osobę dorosłą.
3. Podejmuje próbę wyjaśnienia sytuacji.
4. W przypadku narastającej agresji wzywa pomoc.
5. Powiadamia dyrektora szkoły.
6. W uzasadnionym przypadku dyrektor wzywa policję.

7. Powiadamia wychowawcę klasy. Nauczyciel sporządza i przekazuje dyrektorowi notatkę służbową.

Agresywne zachowanie ucznia - gdy nauczyciel jest świadkiem zachowania agresywnego zachowania ucznia, powinien:

1. Zapewnić bezpieczeństwo pozostałym uczniom.
2. Podjąć próbę uspokojenia osoby agresywnej.
3. Podjąć działania zmierzające do odizolowania agresywnego ucznia i pozostawienia go pod opieką osoby dorosłej.
4. Powiadomić wychowawcę klasy.
5. Sporządzić notatkę służbową.

Wychowawca:

- a) wyjaśnia zaistniałą sytuację,
- b) przeprowadza rozmowę z uczniem oraz z klasą,
- c) wzywa rodziców i przeprowadza z nimi rozmowę,
- d) przekazuje informację dyrektorowi i psychologowi lub pedagogowi szkolnemu,
- e) dyrektor z wychowawcą podejmują decyzję o dalszych działaniach. Gdzie szukać pomocy: Policja – 112, 997 Młodzieżowy Telefon Zaufania – 9288.

Definicje:

1) **nieletni:**

- a) osoba w wieku od 13 do 17 roku życia, która popełniła czyn karalny,
- b) osoba do 18 roku życia zagrożona demoralizacją.

2) **młodociani:**

- a) osoby od 17 do 21 roku życia, które za popełnione przestępstwa i wykroczenia odpowiadają na takich samych zasadach jak dorośli. nawet wtedy, gdy jeszcze są uczniami szkół.

3) **demoralizacja** - wszelkie czyny i zachowania, wskazujące na destrukcję moralną młodego człowieka. Efektem postępującej demoralizacji jest popełnianie czynów karalnych.

Przykłady przejawów demoralizacji:

- a) niezrealizowanie obowiązku szkolnego – wagary,
- b) spożywanie alkoholu,
- c) używanie środków odurzających lub substancji psychotropowych – narkotyki,
- d) palenie papierosów,
- e) używanie wulgarnych słów,
- f) ucieczki z domów,

- g) włóczęgowski tryb życia,
- h) naruszenie zasad współżycia społecznego,
- i) popełnienie czynu karalnego do 13 roku życia.

Czyny karalne najczęściej popełnianie przez dzieci i młodzież na terenie szkół:

- a) kradzieże (telefony komórkowe, kurtki, plecaki...),
 - b) bójki, pobicia, uszczerbek na zdrowiu,
 - c) uszkodzenie rzeczy – niszczone jest mienie szkoły i innych uczniów,
 - d) przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - e) przestępstwa rozbójnicze /rozboje, wymuszenia rozbójnicze, kradzieże,
 - f) groźby karalne.
- 4) **wypadek ucznia** – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły, na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

PODSTAWY PRAWNE:

1. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
2. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).
3. Oświadczenie pracownika Szkoły Podstawowej nr 22 w Sosnowcu potwierdzające przeszkolenie w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych: Niniejszym oświadczam, że zostałam/-em przeszkolona/-ny w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych, w szczególności zapoznałam/-em się z obowiązkami oraz procedurami obowiązującymi na terenie SP nr 22 w następujących obszarach sytuacji kryzysowych:
 - 1) wulgarnie słownictwo,
 - 2) wagary,
 - 3) samowolne opuszczanie szkoły w czasie zajęć lekcyjnych lub zorganizowanych wyjazdów szkolnych,
 - 4) stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej,
 - 5) używanie substancji szkodliwych dla zdrowia,
 - 6) podejrzenie, że uczeń w szkole jest w stanie odurzenia,
 - 7) podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję mogącą być substancją psychoaktywną.,
 - 8) znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyki,

- 9) postępowanie wychowawcy (nauczyciela) w momencie wypadku dziecka w szkole,
- 10) usiłowanie popełnienia samobójstwa lub zamiaru samobójczego,
- 11) śmierć samobójcza ucznia na terenie szkoły i poza nią,
- 12) popełnienie czynu karalnego,
- 13) w przypadku, gdy uczeń na terenie szkoły popełni czyn karalny, pracownik szkoły,
- 14) w przypadku otrzymania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego lub telefonicznego odebrania zgłoszenia o podłożeniu ładunku wybuchowego,
- 15) wybuchu pożaru lub podłożenia ognia (procedura uzupełniona),
- 16) kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej,
- 17) agresywne zachowanie rodzica, agresywne zachowanie ucznia,
- 18) definicje
- 19) oświadczenie pracownika Szkoły Podstawowej nr 22 w Sosnowcu potwierdzające przeszkolenie w zakresie procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych oraz planu ewakuacji z budynku szkoły.

.....
(data i podpis czytelnie)

*Oświadczenie powinno być podpisane przez każdego pracownika po odbyciu szkolenia.

* Oświadczenie to zachowuje swoją ważność do kolejnej edycji szkolenia.